

Tiszta Erdély

Körösvidék
Magyar Nemzeti Múzeum
Hírlaposztálya
VIII. Múzeum krt. 11/16. Budapest

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 260.
Postatakarékpénztári csekk száma: 34.141.

Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSÓ

Előfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

Tisztelet

az egységnek!

Az egész világ figyelmébe Németország felé irányult, kíváncsian várva, mi lesz a német nemzet megvilágkoztatásának eredménye. S a már lezajlott népszavazásról most joggal írta egy angol lap berlini tudósija:

— A német választásnak két hőse van. Két hőse, akiknek nagysága már túlépi az emberi mérték határvonalait s akik a hitregék mítoszait látszanak megeleveníteni a villany és rádió korszakában. A két hős: Hitler, a vezér és a német nép maga, mint az ő követője. Az a Hitler, aki egy évtizedes faradhatatlan munkájával és akarásával olyan egységbe tudta olvasztani a német népet, amilyen a történelem folyamán sohasem volt, sem a bismarcki, sem a hohenzollerni Németországban. Az a német nép, amely meg tudta érteni vezere szavát s azt az erőt, amit ma az egység fogalma jelent. A német nép olyan nagygyá vált a választás eredményén és jelenlegén keresztül, ami nemcsak félelmet, de egyben tiszteletet is parancsol iránta.

S vajjon az angol újságnak nincsen-e igaza?

Vajjon nem kell-e mindeakinek — még a legelfogultabb ellenségnek is tisztelettel meghajolnia egy nép előtt, amely fajája iránti nagy szeretetben fel tudja áldozni a párt- és osztályellentéteket! Az előtt a nép előtt, amely 44 millió szavazat 94 százalékában egységet tud mutatni?

Az elnök nem hiába kért hitet és bizalmat népétől, aminthogy Hitlernek sem kellett hivatkoznia a rövid kormányzásának minden dicsegetésnél beszédesebb eredményeire. Hogy 1933. március óta hatmillióval csaknem a felére csökkent a munkanélküliek száma, az még nem minden. Még ennél is nagyobb eredmény a szociális jólét általános emelkedése, amelynek főzajtó és motorikus ereje az a nemzeti érzés, ami ma minden német emberrel eltölt, hogy a másik német számára is elviselhetővé tegye az életet. Mindez új jelenség s teljesen egybeforrt a nemzeti szocialista mozgalommal.

Az olasz fascián kívül alig van népmozgalom, amely olyan hatalmas eredményt tudna felmutatni, mint a németek nemzeti mozgalma Hitler vezérlete alatt.

Ime! Az út, amely egy nemzet feltámasztásához és nagyságához vezet. Okulhatunk belőle mi is, magyarok. Hiszen megtestesülve lát-hatjuk, mit jelent a nemzeti egység, mit jelent egy nép számára,

mikor ennek éltető árama telíti meg az állam minden polgárának a lelkét a szívet. Ez az egység, amelyre nekünk is törekednünk kell. Enélkül még a 60 milliós német nép sem remélhette volna soha feltámasztását. Hisz ez az erő még csak pár évvel ezelőtt is ott bujkált és ott vérzett a spartakusok utcai testvérharcaiban, hogy szembeállítsa egymással a németet a némettel. Mi lehetett a tekintélye egy olyan népnek, amely közös célok és közös ellenségek helyett egymást marcangolta? Mindennek

azonban ma vége s a világ megbüvölve áll a titáni látvány előtt, hogy akad egy férfiú, aki a maga nagy lelki erejével egyé tudja forrasztani és kovácsolni az annyira széttagolt és életét merő pártvillongásokban kiélt németiséget. Vajjon mi, megcsontított szegény kis számú magyarok, meg tudjuk-e érteni a német események jelentőségét s a magunk 8 milliós mivolta nem figyelmeztet-e bennünket arra, hogy az egység, az összefogás nélkül mi is hasztalan epedünk a talpraállításért?

Kisgazdák, iparosok, kereskedők küldöttségei keresik fel Bud János képviselőt

Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy Bud János dr. ny. miniszter, Békéscsaba város országgyűlési képviselője csütörtökön este Budapestről Békéscsabára érkezik. Bud János képviselőt az államomán Jánossy Gyula polgármester fogadja és a polgármester vendége lesz.

A képviselő pénteken és szombaton délelőtt 10-től fél 1 óráig a városházán a polgármester hivatalában fogadónapot tart.

Mint értesülünk, úgy a kisgazdák, mint az iparosok és a kereskedők küldöttségei útján terjesztik elő kívánságaikat dr. Bud János képviselőnek.

A lengyelek békésen és közvetlenül akarnak megegyezni a németekkel

Berlin, november 16.
A birodalmi kancellár, a birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta tegnap Lengyelország követét, aki bemutatkozó látogatást tett s a német-lengyel viszonyról folytatott megbeszélések teljes egyértelműsége mutattak a két ország abbeli felfogásában, hogy közvetlen tárgyalások kezdődjenek Európa békéjének megszilárdítása érdekében s a két ország egymáshoz való viszonyában minden erőszak alkalmazásától elálljanak. A francia sajtó nagy érdeklődéssel foglalkozik a birodalmi kancellár és a lengyel követ tegnapi megbeszélésével. Ugy vélik, hogy a küszöbönálló tárgyalások egyaránt döntő jelentőségűek lesznek Európára és a béke jövőjére.

dekében s a két ország egymáshoz való viszonyában minden erőszak alkalmazásától elálljanak. A francia sajtó nagy érdeklődéssel foglalkozik a birodalmi kancellár és a lengyel követ tegnapi megbeszélésével. Ugy vélik, hogy a küszöbönálló tárgyalások egyaránt döntő jelentőségűek lesznek Európára és a béke jövőjére.

Átadták a földmivelésügyi miniszternek a tiszántúli mezőgazdák memorandumát

Vay László bárónak, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnökének vezetésével egy gazdaküldöttség kereste fel ma a földművelésügyi minisztert. Az ott tartott értekezleten, amelyen résztvett a pénzügyminiszter és az igazságügy-

miniszter képviselője is, a gazdák előterjesztették kívánságaikat és benyújtották azt az emlékiratot, amely kívánságaikat foglalja össze. Behatóan megvitatták a memorandumot és a segítség módjait is.

Élesen szembefordult Mussolini a francia külpolitikával

A Népszövetség elvesztette jelentőségét

Addig nem lesz egyetértés,

amíg nem orvosolják a háború után elkövetett igazságtalanságokat

Páris, november 16.
A világ közvéleményét hosszú ideig fogja foglalkoztatni az a nagy külpolitikai jelentőségű beszéd,

amelyet tegnap Mussolini és Sarraut francia miniszterelnök mondott. Mussolini megindokolta a testületi törvényhozás bevezetését. Kitért

az európai politikai helyzetre és súlyos megállapításokat tett. Európában politikai egyetértés nem valósulhat meg addig, amíg jóvá nem tették a világháború után elkövetett nagy igazságtalanságokat. A Népszövetség elvesztette jelentőségét és történelmi hivatását. Nem tartozik tagjai közé Oroszország, Amerika, Japán és Németország. Rámutatott arra a jelenségre, hogy a négyhatalmi egyezményről nem beszél senki, bár mindenki arra gondol. Eppen azért alkotta meg a négyhatalmi egyezményt, hogy a Népszövetségi tárgyalások csődjé esetén legyen egy olyan fórum, amely alkalmas arra, hogy az országok egymás között felmerült vitás kérdéseiket közvetlen tárgyalások alapján intézzék el. Mussolinivel éles ellentétben állnak Sarraut és Paul Boncour megállapításai, akik ragaszkodnak Genfhez. Érdekes a londoni »Evening Standard« cikke, amely azt írja, hogy Mussolini tegnapi beszéde szerint nyilván foglalkozik a Népszövetségből való kilépés gondolatával. Ha ez bekövetkezik, Anglia és Franciaország marad, mint nagyhatalom a Népszövetségben és ez a Népszövetség végét jelentené.

Páris, november 16.

Paul Boncour külpolitikai beszédét a külügyminisztérium külön füzetben kiadja és megküldi az egyes államok kormányainak és külügyi bizottságainak. A francia külügyminisztérium úgy véli, hogy a beszéd teljes összefoglalása a hatéves francia külpolitikának s határozottan körvonalazza a francia álláspontot a genfi határozattal kapcsolatban. A francia kormány a külpolitikai vita folyamánaképpen elhatározta, hogy kiegészíti és megerősíti a leszerelési értekezlet francia küldöttségét. A delegáció több tagja azonnal visszautazott Genf-be, hogy a munkálatokban részt vegyen.

Páris, november 16.

A német birodalmi kancellár és az új lengyel követ találkozása és megbeszélése, Párisban nagy meglepetést keltett. Erre a fordulatra Páris nem volt elkészülve. A politikai köröket az új kormány külpolitikájának tisztázása és a költségvetés egyensúlyának kérdése foglalta le. A tegnap elhangzott miniszterelnöki és külügyminiszteri nyilatkozatokban egyetlen szó sincs arról, hogy Kelet-Európában új fordulat áll be, amelynek eredményeképpen Németország és Lengyelország között megszűnne a feszültség. Első ízben történik, hogy Párist, Európa politikai központját erről nem tájékoztatták. Nem tartják kizártnak, hogy ez a körülmény visszahatással lesz a kormány helyzetére is és arra fog ve-

zetni, hogy a varsói francia nagykövetet visszahívják. Az általános hangulat az, hogy Németország és Varsó franciaellenes éllel kezdett tárgyalásokat. Franciaország húzódozik a Berlinnel való közvetlen tárgyalásoktól és az az általános vélemény, hogy ha Genf politikája végleg csődöt mond is, ha Olaszország ki is lép a Népszövetségből, Franciaországnak és Angliának akkor is ki kell tartani Genf politikája mellett. Párisban a meglepetés mellett Németországgal szemben változatlan bizalmatlan hangulat uralkodik.

Anglia a békés megoldás mellett

London, nov. 16.

Az angol kormány tagjai tegnap este minisztertanácsra gyűltek össze, amelyen a leszerelés válságával foglalkoztak. Beavatott körök értesülése szerint az a nézet alakult ki, hogy mindent el kell követni Németországnak a megbeszélésekbe való újbóli bekapcsolódása érdekében.

A mezőberényi testnevelési bizottság elnökének kiuntetése

A Körösvidék tudósítója jelenti: Mezőberény község testnevelési bizottsági elnökét, Piltz Mihály nyugalmazott községi főjegyzőt, az O. T. T. a testnevelési ezüst éremmel és oklevéllel tüntette ki. Méltányosan érte ez a magas kitüntetés Piltz Mihályt, mert kilenc évi munkásságával a Levente Egyesületet erkölcsi és anyagi tekintetben évről-évre mindig magasabb és magasabb fokra emelte, úgy hogy ma az egyesület melegsége a nemes és hazafias erényeknek a szakszerűen berendezett levente-sporttér színhelye a legélénkebb sporttevékenységnek. — Piltz Mihály példát szolgáltatott arra, hogy mostoha viszonyok között is lehet eredményesen dolgozni.

Az O. T. T. magas kitüntetését a vármegye főispánja, Korossy György főispán nyújtotta át ünnepélyes keretek közt Hermándy Géza főtanácsnok, vármegyei testnevelési felügyelő jelenlétében, Piltz Mihály érdemeit méltató beszéd kíséretében. Az igen nagy számban megjelent közönség, társadalmi és sportegyesületek küldöttségei, dalárdák és a szomszéd községek küldöttségei meleg szeretettel ünnelték a kitüntetettet.

A leventék és a cserkészek az ünnepség végeztével feszes díszmenetben fejezték ki haládjukat Piltz Mihály iránt, akiknek cselekedeteit mindenkor a haza és az ifjuság iránti nagy szeretete irányította.

IDŐJÁRÁS

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése

1933. november 16 án délelőtt.

Hőminimum + 10,2 °C

Hőmaximum + 14,4 °C

A föld felszínén + 8,2 °C

Légnyomás 755,5 mm

Csapadék 30 mm

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Nyugat felől ismét felhőzet növekedés, a Dunántúlon újabb esők, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Éhségfelvonulás Páris ellen

Az észak-franciaországi munkásszervezetek november 18 ra éhségfelvonulást akarnak rendezni Párisba. A felvonulás megbiúsítására minden szükséges intézkedést megtettek.

A szegedi filléres gyors indulása biztosítva van

A f hó 19 én Szegedre induló filléres gyorsra már eddig is annyian jelentkeztek, hogy annak indulása biztosítva van. A Menetjegyiroda ezuton kéri mindazokat, akik előjegyzést eszközöltek, hogy jegyeiket pénteken átvenni sziveskedjenek.

Jegyek korlátolt számban még kaphatók.

A sport iránt érdeklődők igen érdekes profiliga mérközést láthatnak Szegeden.

Vasárnap délután 2 órai kezdettel a SzAK újszegedi pályáján játszik a Phöbus a Szegedi FC-vel. A pályára autóbusszal lehet kijutni, amely a Széchenyi-térről indul menetrendszerinti időközökben.

Néhány napon belül megérkeznek a gazdavédelmi nyomtatványok

Pár nap óta, mint irtuk, óriási forgalom színhelye a városi adóhivatal. A gazdarendelethez kapcsolatban százával jelentkeznek az érdekeltek a kamatkedvezmény elayerése, vagy a védett birtokká nyilvánítása végett.

Azoknak, akik védett birtokká akarják nyilvánítani földjüket jödelemmegosztási kimutatást kell benyújtaniok. Ugyancsak ezt kell benyújtaniok azoknak is, akik a kamatkedvezményt igénybe akarják venni, de földbirtokukon kívül más jövedelmi forrásuk is van.

Az adóhivatal maga részéről

felkészülten várta a gazdák tömeges érdeklődését. Százával jelentkeztek, azonban még sem mehet simán az igénylések felvétele, mert a kapott 50 nyomtatvány egy nap alatt elfogyott.

Mint értesülünk, két-három napon belül már kaphatók lesznek a nyomtatványok, melyek küldését megsürgették az állami nyomdában.

A városi adóhivatal ezuton kéri, hogy azok, akiknek szükségük lesz nyomtatványokra, igényüket mielőbb jeleítsék be, mert így sorjában hamarabb intézik el ügyüket, mintha egyszerre jönnek elő kérésükkel.

Európszerte emelkedik a vas- és acéltermelés

A fegyverkezés felelndíti a nehézipart

A nehéziparnak világszerte konjunkturája van. Az ezévi júliusi termelési adatokat közöljük alább, összehasonlítva azokat az előző év júliusi termelési adatokkal. Németországban a nyersvastermelés 294 ezer tonnáról 440 tonnára emelkedett, a nyersacéltermelés pedig 429 ezer tonnáról 641 ezerre, a Saar-területen 101 ezer tonnáról 138 ezerre, illetőleg 104 ezer tonnáról 154 ezerre. Luxemburgban kisebb csökkenés mutatkozik, mert a nyersvastermelés 160 ezer tonnáról 154 ezer tonnára esett vissza, a nyersacéltermelés pedig 160 ezer tonnáról 148 ezer tonnára. Belgiumban azonban a nyersvasterme-

lés 174 ezer tonnáról 225 ezer tonnára emelkedett, a nyersacéltermelés pedig 174 ezer tonnáról 212 tonnára ugrott fel. Franciaországban 455 ezer tonnáról 556 ezer tonnára, illetőleg 465 ezer tonnáról 591 ezer tonnára emelkedett. Anglia nyersvastermelése 297 ezer tonnáról 349 ezer tonnára, nyersacéltermelése pedig 455 ezer tonnáról 577 ezer tonnára emelkedett. Csehszlovákia nyersvastermelése 28 ezer tonnáról 48 ezer tonnára, a nyersacéltermelése pedig 52 ezer tonnáról 53 ezer tonnára emelkedett. Lengyelországban a nyersvastermelés 15 ezer tonnáról 31 ezer tonnára, a nyersacél pedig 49 ezer ton-

náról 74 ezer tonnára. Olaszországban 37 ezerről 46 ezerre, illetőleg 52 ezerről 53-ra emelkedett. A legnagyobb emelkedés azonban nem Európában történt, hanem az Amerikai Egyesült Államokban, ahol a nyersvastermelés 581 ezer tonnáról 1,8 millió tonnára, a nyersacéltermelés pedig 820 ezer tonnáról 3,3 millió tonnára ugrott fel.

Ezt az emelkedést a nagyarányú fegyverkezéssel hozzák összefüggésbe.

A jegyző és a faluja

Irta: Vitéz dr. Nagy Iván

A magárahagyott és elhanyagolt magyar vidék szava hangzott fel a napokban a budapesti Új Városháza közgyűlési termében. A magyar falu legkiválóbb reprezentánsai, a jegyzők szólaltatták meg panaszait, sorolták fel kívánásait és mondták el javaslatukat. A falut, annak földművelő népét ismerős és szerető jegyzői kar figyelmeztetést adott le az Országos Jegyzőegyesület közgyűlésének messzehangzó rádió-állomásáról, a végék, a szenvedő és küszködő községek rehez helyzetére hívta fel a kormányzat figyelmét. De felfigyelhet szavukra a nemzeti társadalom is, mert hisz tisztában kell lennie mindenkinek azzal, hogy a magyar jövő nagy sorsfordulójához csak a vidék millióinak boldogsága, melegegettsége, fáradhatatlan földművelő munkássága adja meg a szinte egyetlen lehetőséget. Ennek a népek a szavát, panaszát pedig a vele összeforrott jegyzői kar van leginkább hivatva tolmácsolni. Ezt tudva és elismerve köszöntjük mi is a jegyzők parlamentjét, melynek sikeres működése nemcsak ennek az értékes köztisztviselői rétegnek eredménye, hanem a magyar falunak is dicsősége.

A méreteiben és külsőségeiben is szép és lélekemelő nagygyűlés alkalmával ismét a magyar falu felé fordult az ország érdeklődése. Remélhető, az ideai jegyzőgyűlés is előmozdítja majd legalább egy-két lépéssel a falvaknak szépen megindult fejlődését, a vidéki nép jólétének fokozását és az annyira óhajtott közművelődési szükségletek további kielégítését.

Kétségtelen, hogy a falvak területén ott tükröződik jegyzőjük egyéniségének, erkölcsi, szellemi tulajdonának bélyege. Hiszen a falu fejlesztése, szépítése, folyamatos modernizálása, a kulturházak, dalárdák, olvasóköri, a leventemozgalom, az iskolán kívüli népművelés, a tűzoltóság ügye mind a jegyző kezébe van letéve. Hozzá mennek minden ügyes-bajos dolgukban az emberek és jó tanácsban, bölcs irányításban nincs is hiány. Ennek következtében, ahogy azt Scitovszky Béla, volt belügyminiszter mondta egy ízben: »A magyar jegyző lelkiismeretes munkájával kivívta magának azt, hogy az egész falu édesatyjának tekintse. S valóban: a falunak édesapára is van szüksége, édesapára, aki sok baját nemcsak megérti, de át is érzi, aki bátorít, felemel és segít, aki együtt örül és együtt szomorkodik népével, aki megértő, barátságos lefelé, de faluja érdekében önzetes és határozott felfelé, aki nemcsak tudja, de át is éli, hogy ő van a falujáért és nem a falu érte.

Magyarország kormányzója 1927-ben, az Országos Jegyzőegyesület ötven éves jubileuma alkalmával, magas üzenetében azt mondta a

CSABA MOZGÓ

Hétköznap a 4 órai és vasárnap a 3 órai előadás zóna.

November 17-18-19,

péntek 4, fél 7, fél 9, szombat fél 7, fél 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor

Budapesttel egyidőben!

Iza néni

FEDAK SÁRI első magyar filmje!

Gombaszögi Ella, Ágai Irén, Zala Karola, Kürthy Sári, Eöry Kató, Beregi Oszkár, Huszár Puffy, Jávör Pál, Harsányi, Rátkai, Törzs, Dénes, Gárdonyi, Pártos, Radó, Ihász.

Holland India.

Paramount hirdó.

jegyzői karról: »A falu jegyzője ma fokozottabb mértékben tölti be a nemzet napszámának nemes hivatását, mert az ország súlyos helyzete a falunak és vezetőinek feladatait megsokszorozza.« És csakugyan, — az államhatalomnak a háború után történt összeroppánása nagyon megingatta a tekintély elvét, amelyre támaszkodva pedig a jegyző addig fennakadás nélkül tudta vezetni a maga népet; a feladatok száma ellenben megsokszorozódott s az ország nehéz pénzügyi helyzete szinte szerzetesi szegénységre ítélte a jegyzői kart. De az anyagi bajok keresztjével a vállán és lefelé, sokszor, hálátlan szerepet töltve be, mégis felemelt fejjel, öntudatos lélekkel és áldozatos szívvel megy előre a magyar jegyző a maga göröngyös útján. Nem válik rideg hivatalnokká, a paragrafusok szigorú végrehajtójává, de olyan vezető marad, aki jól tudja, hogy a maga idejében elmondott néhány jó szó milyen sokat ér. Mint az államhatalom végső végrehajtó szerve, erélyes, ahol szükséges, de szeretetteljes, ahol kívánatos; szigorú ugyan, ahol kell, de méltányos, ahol az lehetséges. Sokoldalú tudása, tapasztalatainak gazdagsága, munkakörében való nagy jártassága alkalmassá teszik nemes hivatása betöltésére. Tudja, hogy szeretettel szeretetet és hálát éleszt és ragaszkodóbb, hálásabb népet a magyar földművelőnél nem is lehet találni.

A jegyző nélkülözhetetlen tényezője a nemzet fenntartására, nagygyógyítására és boldogítására irányuló minden törekvésnek. Több, mint hatmillió ember él a magyar községekben, ez a része a magyarságnak tulajdonképpen az igazi ereje, ezen a magyarságon múlik a nemzet sorsa és jövője. Ami eddig történt a faluért, a vidék népeért, az csak alapja lehet a jövőbeni kötelességek és ezután feladatok kiteljesítésének. Óriási teendők vannak még előttünk a földműves nép életviszonyainak feljavítása, a magyar falvak gazdasági, szociális és kulturális életének emelése körül. A nemzet sorsa a magyar falu sorsán múlik. Hála Istennek, a falu sorsa jó kezekben van: a magyar jegyzőkben.

Hogyan fűtsünk?

Krcsméry Miklós okl. gépészmérnök szerdán este fél 6 órakor közel százfőnyi hallgatóság előtt tartotta meg szakszerű, tanulságos előadását a lakásfűtésről. A megjelentek sorában ott láttuk Széberényi Zs. Lajos dr., ev. főesperes, felsőházi tagot, Széberényi Gusztáv dr., ev. igazgató lelkészt, Baukó András városi főmérnököt, Benedek Pált, a m. kir. mezőgazd. szakszék-kola igazgatóját, vitéz Bocskóy Andrást, az áll. gazdasági népiszék-kola igazgatóját, Lipták Jánost, az Ipartestület elnökét, valamint a békéscsabai társadalom sok más tagját.

A megjelentek egyre növekvő érdeklődéssel hallgatták a magas színvonalú, számadatokkal és szakszerű rajzokkal kísért előadást, amelynek során Krcsméry mérnök rámutatott a különböző tüzelőanyagok kalóriaértékének felhasználási módjaira, a szénrel való fű-

tés előnyösségére, a kétaknás kályhák kiválóságára, stb.

Előadás végén Krcsméry mérnök és társa, Nattán István okl. gépészmérnök gyakorlatilag is bemutatott a kétaknás kályhákat és nagy készséggel adtak felvilágosítást a felteit kérdésekre. Az előadásnak nagy sikere volt és bizonyos, hogy annak hatása alatt sokan keresik fel az Eötvös utcai mérnöki irodát kályharendelésekkel. Annnyival is inkább indokolt az a bizalom, amelyet Krcsméry mérnök előadásával megajert, mert, amint megtudtuk, ő volt a tervezője annak a kályhatípusnak, amelynek előnyeit meggyőzően ismertette.

Vigh Endre csellóművész is közreműködik a szombat esti vasúti bál műsorán

Városszerte nagy érdeklődés előzi meg a békéscsabai MÁV Zene- és Dalegylet és a MÁV Olvasókör bálját, amelyet holnap, szombaton este 8 órai kezdettel rendeznek a Kisgazdák Székházának nagytermében.

A bál műsora: 1. Jelige, Hisszekegy, éneklő a MÁV Énekkar. 2. Ünnepi beszédet mond dr. Vég Mihály MÁV fő iszt. 3. A XXIII. országos dalosversenyen nyert díjat felavatja, díszelnöki oklevelet daloskötőket átadja: Aszódy Imre állomásfőnök. 4. Petőfy-Jákó: Szomjas ember tündése (versenydarab). Gyene Géza: Zúg az erdő, éneklő a MÁV Énekkar. 5. Haydn-kvartett Op. 74., (I. hegedű Paukert Hugó, II. hegedű dr. Kocsis Gábor, viola Simon János, gordonka Fehér István) 6. Szerenád Demény Dezsőtől, dunánúli nőiák Révfitől. Előadja a MÁV Énekkar. 7. Himnusz.

Külön érdekessége lesz az estnek Vigh Endre csellóművész, az Országos Dalosközség X. ker. elnökének szereplése. Vigh Endre művészi játéka mindekor nagy közönséget vonz és bizonyos, hogy ezalkalommal is szépszámu közönségre van remény.

Itt közli a bál rendezőse, hogy azokat, akik véletlenségből nem kaptak meghívót, de el szeretnék jönni, ezután hívják meg és örömmel várják.

RÁDIO

A rádió pénteki műsora:

6.45: Torna. 7.00: Gramofonlemez. 10.00: 1. Időszerű apróságok. 2. Tíz perc illemtan. Közben: Gramofonlemez. 12.05: A postászenekar hangversenye. 1.30: Gramofonlemez. 3.00: A rádió diáklórája. 4.00: »Magyar városok legendái.« Kempelen Béla ifjúsági előadása. 5.00: Nagy Géza zongorázik. 5.40: »Tolsztoj beszél.« Trocsányi Zoltán dr. előadása Tolsztoj Leo gróf gramofonlemezre vett hangjának bemutatásával. 6.00: »Buda és Pest egyesítésének 60. évfordulója.« Hangverseny. 7.15: A rádió külügyi negyedórja. 7.35: Madrigal est. 8.40: Hírek. 9.00: Csorba Gyula és cigányzenekarának hangversenye Lipóczky József énekszámával. 10.30: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye.

HIREK

Engedelmet

kérek a kedves olvasótól, hogy ismételtlen a csókról írok. Nem vádászom a témára, az események szélesvízi folyama hozta elém. Az történt ugyanis, hogy a csók bevonult a pártpolitikába is. Szerepe eddig is volt ugyan a csóknak, egy-egy szoknya lebbenése nem egyszer szította fel a háborúk tüzeit s nem egy fejet sodort le a nyakáról, a pártpolitika eszméi közé azonban csak most vonult be először. A kaput a napokban lefűlt trockijisták nyitották meg előtte s vették be meggyengült hatású argumentumainak sorába, frissítve. Propagandára használtak vállalkozó szellemű, csinos lányokat s ezeknek a csinos lányoknak az volt a hivatásuk, hogy amire Trockij és Marx képtelen volt, megtegyék Eros segítségével: becsalogassák a kommunista pártba a kizsármított áldozatokat. Határozottan élelmes gondolat s határozottan modern politikai munka. De egyben siralmas bizonyítvány is azoknak az eszméknek az értékéről, amelyeknek a trockijisták harcosai szegődtek. Megette már ugyanis az ördög az olyan politikai pártot és eszmét, amelynek igazsága mellé meggyőző érvvül rúzsos ajkakat kell alkalmazni. Az már döglődik, ott már voronoffizálni kell, ha egy-két mozdulatot ki akarnak csikarni belőle. A női szépség, mint politikai pajzsmirigykivonat! Jöjj édes, becsókollak a pártba! Nem is hangzik rosszul. O tempora, o mores! Végre egy párt, ahol ténylegesen, in natura, lárt karokkal fogadják az érkezőt.

—V.

— **Halálozás.** Özv. Csanádi Jánosné szül. Kapta Mária súlyos betegsége után életének 70-ik évében f. hó 16-án, reggel 8 órakor elhunyt. Temetése november hó 17-én, délután fél 3 órakor lesz a Zsilinszky-utca 16. számú gyászházban a róm. kat. egyház szertartása szerint, a Széchenyi-liget mellett, a temetőbe. Halálát hozzátartozói és kiterjedt rokonsága gyászolja.

* **HA BUDAPESTRE UTAZIK,** első útja legyen a fényesen átalakított és kibővített Hungária Fürdőbe (Budapest, VII., Dohány-utca 44.) menni. Ott már reggel 5 órakor nyitnak és 1.40 pengőért nemcsak megfürödhet, hanem jól meg is reggelizhet.

— **A numerus claususért.** Budapestről jelentik: A műegyetemi diákság a zsidó hallgatókat felszólította, hogy ne lépjenek át az intézet küszöbét. Küldöttséget menesztettek a rektorhoz és péntekre nagygyűlésre kértek engedélyt, amelyen a numerus clausus teljes visszavonását akarják követelni.

— **Olvasóinknak figyelmébe.** A Magyar Nemzeti Szövetség illusztris ügyvezető elnöke, dr. Ajtay József ny. közigazgatási bíró, f. hó 20-án este 7 órakor a rádióban előadást tart, amelynek címe: »A magyarság fejlődése a honfoglalástól napjainkig.« Erre az előadásra felhívjuk már előre is lapunk olvasótáborának figyelmét.

— **Eleki hírek.** A Körösvidék tudósítója jelenti: Az eleki róm. kath. gazdasági és háztartási iskola növendékei négyheti tánckurzus elvégzése után f. hó 14-én az eleki Kulturházban lezajlott nyilvános táncvizsgán mutatták be a táncban elsajátított ügyességüket. A gazdag műsort az egyben konferáló kedves és ügyes Walthier-nővérek »Pierot és Pierette« c. táncdettőse vezette be; majd a »Magyar nóta, magyar tánc« c. irredenta színmű hatásos előadása közben a tangóban, menutében és a csárdásban való jártasságukat igazolták a növendékek. Nagyon tetszett a hollandi kopogós, a klasszikus görög tánc és a sétálpalotás. A kurzus sikere Antal Ilona táncanárnő érdeme, akinek a tanítványok szülei és a nagyszámú közönség hálás, meleg ovációkban részesítették. A táncokat Wagner Alfréd kísérte zongorán. — **Színház Eleken.** Bánvai Dezső kerületi színiigazgató f. hó 11-én kezdte meg Eleken társulatával Eleken két hétre tervezett színiévadját a színházkedvelő közönség nagy érdeklődése mellett. A kitűnő szintársulat műsorán a fővárosban legnagyobb siker aratot legújabb szindarabok: a »Kéklámpás«, a »Zsákbamacska«, a »Tánc a boldogságért« és a »Forgószél« szerepelnek.

— **Hazavitték a lovak a — halotat.** Szegedről jelentik: Szerdán bejelentették a rendőrségen, hogy Szilák János Rákóczi-utca 73. szám alatti lakos hirtelen meghalt. A rendőrség megállapította, hogy Szilák János kocsiján hazafelé hajtott és útközben szívészélhűdés érte. A lovak azonban ismerték már jól az utat és hazavitték halott gazdájukat.

* **A »Fiume« télikertjében esténként orosházi Puresi Náci muzsikál.**

— **Két napi fogház hatósági közeg elleni erőszak miatt.** Megirtuk annak idején részletesen, hogy október 11-én Zahoran János békéscsabai hentessegéd a késő esti órákban ittasan az Andrassy-úton több társával összeszólkozott, amely verekedéssé fajult. A hangosan viselkedő társaságot a közelben tartózkodó rendőrszem felszólította, hogy csendben legyenek és tartózkodjanak a botrányokozástól. Zahoran János a felszólításnak nem tett eleget, hanem a rendőrnek támadt. Csak nagynehezen tudták megfékezni és a kapitányságra előállítani. Zahoran ellen az eljárást megindították. Szerdán délután tárgyalta az ügyet a Békéscsabára kiszállt dr. Vályi Nagy István, a gyulai kir. törvényszék egyes büntető bírja. A tárgyalás eredményeképpen a bíróság hatósági közeg elleni erőszak vétségében büntetésnek mondta ki Zahoran Jánost és ezért két napi fogházra ítélte.

* **A »Fiume« télikertjében esténként orosházi Puresi Náci muzsikál.**

— **Kerékpárlapás.** Nyemcsok Pal kondoros hentes és mészáros feljelentés: tett a rendőrségen ismereklen tettes ellen, aki szerdán délután Békéscsabán a Vasutiszálloda előtt ellopja, rövid időre örízetlenül hagyott kerékpárját. A rendőrség a nyomozást megindította.

Erzsébet Királyné Szálló

Budapest, IV., Egyetem-utca 5.

100 modern kényelmes szoba. Lift. Hideg, meleg folyóvíz. Központi fűtés. Az ÉTTEREM és KÁVÉHAZBAN minden este szalonzene. Az ERZSÉBET Pincében egypincér rendszer.

MENÜ:
1.60
pengő.

— A kéménybe ugrott szerelmi bánatában. Furcsa módon vetett véget életének Hornok István szeged-tanyai legény. Hornok nem vehette feleségül azt a lányt, akik szeretett. Emiatt sokat panaszkodott családjának és ismerőseinek s az utóbbi napokban már teljesen buskomor lett. A ma azután felmászott a ház tetejére és fejjel belevetette magát a kéménybe. A házbeliak a szobában voltak és feltűnt nekik, hogy a begyújtott kemencéből a füst teljes erővel a szobába árad. Kimentek megnézni a kéményt s akkor nagy megdöbbenéssel látták, hogy két láb all ki belőle. Lebontották a kémény felső részét és így szabadították ki a legényt, aki azonban ekkor már halott volt. Megfojtotta a füst.

Felárú utazásra jogosító igazolványok a Menetjegyirodában kaphatók.

— Egy évi börtönt kapott a kerékpártolvaj. Csütörtökön tárgyalta dr. Vályi Nagy István törvényszéki bíró, a gyulai kir. törvényszék egyes büntető bírása Szilágyi Mihály békesi lakos bűnügyét Békéscsabán a kir. járásbíroságon. Szilágyi sorozatos kerékpárpással vadoltan alit a törvényszék előtt, amely a tárgyalás folyamán beígazolást nyert és ezért egy évi börtönrre ítélték. Az ítélet jogerős. Ezzel kapcsolatban Salamon Ferenc orosházi műszerész és kerékpárkereskedő, aki Szilágyitól a lopott kerékpárokat megvásárolta és értékesítette, orgazdaság címen vonták felelősségre. A bíróság bűnösnek mondta ki Salamon Ferencet és nyolc hónapi börtönrre ítélte. Az ítéletet megfellebezték s így az nem vált jogerőssé.

* Agy- és szívérelmeszedésben szenvedő egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűvíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kíméletesen távolítja el.

— Megszűnt a sertéspestis Békéscsabán. Az állategészségügyi hivataltól kapott értesülésünk szerint Békéscsabán november 15-én megszűnt a sertéspestis, amely f. évi január 10-től tartotta veszélyben a sertésenyésztők állományát. Ezután figyelmeztetik a sertésenyésztőket, hogy a saját érdekükben jelentsek be a jövőben a sertésbetegséget, vagy az elhullást, mert csak így lehet eredményesen védekezni a sertéspestis pusztítása ellen.

Skóciában.

— Papa, mennyi borraivalót adjak?
— Amennyit jónak látsz.
— Nem lesz az egy kicsit kevés?

— Bolgár-olasz árucseréforralom. Szófiából jelentik: Olaszország importjának 30 százalékát elelmiszerek teszik ki, 47 százalékát pedig nyersanyagok. Mindkét cikkben Bulgária igen gazdag és arra törekszik, hogy külkereskedelmét Olaszországgal fokozza. Eddig ugyanis Olaszország csak igen kis mértékben vásárolt Bulgáriától és a bulgár kivitelnek csak 11 százaléka ment Olaszországba. Ezzel szemben Bulgária bevételének 14 százalékát Olaszországból szerzi be.

— Ezen a héten a Badics és Radó győgszertárak tartanak éjjeli szolgálatot.

A kiadásért felelős Uhrin János.

MÉHÉSZET

Rovatvezető: **Darida Károly**, a békéscsabai méhészegyesület elnöke

A későn virító egyéves akác-csemeték kiosztását egyesületünk vezetősége megkezdte. Az első nap elfogyott a készlet fele. Ma délután 3 órakor és szombaton egész nap folytatódik a kiosztás. Aki az ősz folyamán ülteti el a csemetéket, az elültetés után a csemetékhez földet húzzon, mint pl. a kukorica feltöltésnél, mert így a gyökérzet nem fagy meg és biztosan megfakad. Legbiztosabb és legjobb mód kis árokba ültetni a csemetéket, hogy tavasszal elegendő nedvességet kapjon a gyökérzet. Aki csak tavasszal fogják elültetni, azok 30–40 cm vastag földréteggel takarják be a csemetéket.

A későn virágzó akác semmiben sem különbözik a mi közönséges akácánktól, gyorsan fejlődik, éppen olyan jó szerszámának, csak hogy 1–2 héttel később virít, tehát méhészeti szempontból felbecsülhetetlen érték.

Hársfa és japánakác-csemeték is kaphatók.

A kiosztás helye: a Luther-utcai ág. h. ev. iskola.

A második méhészeti tanfolyamra már csak 18 férőhely van. Január 8-án kezdődik. A tanfolyam ingyenes. A kisgazda ifjaknak nagyon ajánljuk tanfolyamunkat, mert a terményárak alacsonyága miatt szükséges a jövedelem fokozása céljából e szép mellékfoglaltás elsajátítása.

SZÍNHÁZ

Ejféltől hajnalig.

Amerikai színmű, egy leány amerikai ízű története. Kár, hogy nagyon húzza a szerző s hogy a közönség csak kevés híján éjfélig tudta csak meg, hogy hogyan oldódik meg a dráma. Hiányzik belőle az, ami megnyugtatóná a nézőt, mert a bűnt nem követi a bűnhődés, az nevezetesen, hogy a hősnő izgalmon esik át, míg felmenti az esküdszék. Nem büntetés a gyilkosságért s a vőlegény vigasztalása, hogy »én is öltem embert a harctéren« — limonádé.

Az előadása jó volt. Tanka Dóra a bukott és boldogságra vágyó nő szerepét remekül játszotta, igen csinos ruhái is vonzóvá tették, de élte is a szerepét, megérdemelte a tapsokat.

Sármássy pompásan adta az ügyészt, Sas Imre erős drámai tehetséget árul el, túl reálistan megjátszott haldoklási jelenetében az idegekre utazott. Fodor Klári igen ügyesen, Daniss, Miklóssy, Sümegi, Sugár mind egészen jól vettek részt az együttesben. A prózai daraboknál megszokott kevésszámú közönség meglegedve távozott.

A színházi iroda közleményei:

Ma, csütörtökön este Zelenay József jutalomjátéka, Kálmán Imre legszebb operettje: »Cirkuszhercegnő«.

Pénteken »Dubarry« nagyarányú előkészületei miatt nincs előadás.

Szombaton, november 18-án Darvas Ibolya operaénekesnő, a fiatal generáció egyik legkimagaslóbb tehetsége, aki erről döntő bizonyosságot tett, midőn Alpár Gitta helyett osztatlan tetszés mellett eljátszotta Dubarry nehéz főszerepét, mely épp úgy igényel nagy ének-

tudást, mint tánc és játék készséget. Hogy az előkészületek méreteiről tájékoztassuk a közönséget, egy pár adatot közlünk, hogy a színház épületén kívül, ahol a legserényebb munka folyik, hánv helyen készül Dubarry kiállítás. Az új díszletek készülnek Orvos Endre festő vezetésével, a férfi-jelmezek nagyrésze Budapesten készül, a többi a színháznál Bellák Ödön főszabó műhelyében. A görll ruhák Turi Ili műhelyében készülnek. A rokokó kandelláberek Babinszky József aranykoszorús esztergályos mester műhelyében, 20 gyönyörű rokokó paróka Kecskeméten készül. Sok volna felsorolni a kalap-, cipő és más kellékek előállításának helyét. Mindenesetre a színház mindent elkövet, hogy az idej legnagyobb slágert méllő fényvel mutassa be. A közönségen a sor, hogy tömeges megjelenésével honorálja a nagy áldozatkészséget.

Vasárnap délelőtt 11 órakor ez évadban az utolsó gyermek előadás. Ingyen sorsjátékkal és tehetségversennyel egybekötve. Bemutatásra kerül a legbájosabb gyermek mese: a **Hamupipóke**.

Heti műsor:

Csütörtökön: **Cirkuszhercegnő**.
Pénteken: Nincs előadás.
Szombaton: **Dubarry**.

A KÖRÖSVIDEK

KÖNYVUJDONSÁGAI:

Szent István Könyvek:

- 110. sz. Dr. Gálos László: A Szentlélek Isten 4.—
- 111. sz. Dr. Lippay Lajos: A keleti egyházak 4.—
- 112. sz. Dr. Zoltán Veremund: Szent Anzelm 3.—
- 113. sz. Lendvai István: Róma tornyai alatt 3.60
- 114. sz. Dr. Polzovics Iván: A lateráni szerződés 3.80

Népiskolai Egységes Vezérkönyvek

- 11. sz. Drozdy: Helyesírás és nyelvi magyarázatok a III. osztályban 4.50

»Jó Könyvek«

- 1. sz. Sinclair Lewis: Szegény lány pénzt keres. Fűzve —90, kötve 1.90
- 2. sz. Helen Grace Carlisle: Vér a véremből. Fűzve —90, kötve 1.90

MOZI

A FEDÁK-FILM

Bemutatja a Csaba Mozgó november 17-, 18- és 19-én

Pénteken kerül bemutatásra a nagy nyilvánosság számára az »Iza néni«. Fedák Sári filmje, — ez szószerint értendő, mert az »Iza néni« egész elgondolása, megírása és a film vászrán való megelevenítése teljes egészében ezt a zseniális nagy művésznőt vallja mesterének. Több ez, mint film; könnyével, mosolyával, multat idéző és jövendőt feltáráo gondolatával igazi magyar tett, művészi és hazafiúi manifesztáció. A film mindmáig adósunk volt egy ilyen alkotással, amelynek gyönyörű és megkapó jelenetsorozata mindennél hatásosabb propagandája lesz a világ előtt a film mindenki számára hozzáfér-

hető nyelvén a magyar fájdalomnak és a mindenen diadalmaszkodó magyar életerőnek. A produkcióvezető Gál Ernő lelkes, odaadó munkájával és szaktudásával, Székely István pedig sokszorosan kipróbált rendezői művészetével, szemünk és szívünk elé varázsolt ihletes képeivel segített olyanná megalkotni ezt a filmet, mely hatásában azon a mesgyén jár, mint az élő színpadon valamikor a János vitéz. De nagyszerű segítő társai voltak Fedák Sárinak színésztársai is, akik közül hódolattal írjuk le Ágai Irén, Gombaszögi Ella, Eöry Kató, Törzs Jenő, Beregi, Harsányi Rezső, Jávör Pál, Rátkai és Huszár Pufi nevét.

SPORT

Boxmérkőzés.

November 19-én délelőtt 8 órai kezdettel tartják a vármegyei testnevelési felügyelőség rendezésében a vármegyei leventék ökölvívó csoportjai selejtező, délután fél 3 órai kezdettel döntő mérkőzésüket a »Nádor szálló« télikertjében. A versenyre beléptidj: állóhely 30 fillér, ülőhely 60 fillér. Cserkészek, leventék és katonák állóhelyért 10 fillért fizetnek.

Főzsde

VALUTAK:

Angol font	18'50	18'90
100 Dollár	334 00	—344 00
100 Francia frank	22 30	—22 54
100 Cseh korona	16'95	—17'08
100 Dinár	7 83	—8 33
100 Leu	3 42	—3 46
100 Lira	29 90	—30 23
100 Német márka	3 70	—3 80
100 Svajci frank	110'70	—111'47

Határvidék piac

Irányzat: Gyengébb, forgalom csendes.

GABONÁRÁK:

77 kg. tv. buza	7 25	7 50
78 kg. tv.	7 35	7 60
79 kg. tv	7 45	7 70
80 kg. tv	7 55	7 80
Rozs	3 85	3 95
lakarmányárpa	6 90	7 00
Tengeri	8 65	8 75
Zab	7 60	7 70
Korpa	5 25	5 35
Sőrárpa	10 50	11 50

Készárú piac

Irányzat: Gyenge, forgalom élénk. Az előző napi árakhoz viszonyítva a buza 5, rozs 5, tkarmányárpa 10, zab 10, tengeri 20 fillérrel olcsóbb mázsánként. A többi cikkek árai változatlanok.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR:

Árak: Fialat könnvü 67–69, nehéz 75–76

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szóig hétköznap 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. Vaslag betűvel szedett szó duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdető árát a szöveg beküldésével egyidejűleg beküldeni sziveskedjenek. A hirdetések ára postabélyegben is beküldhető.

Szombaton este disznótoros vacsora. Szives pártfogást kér Evancics György vendéglős. Eladó alighasznált szép **vassparberdt**. IV., Teleki-u. 27.

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék Rt